

CURSUSPROGRAMMA 2012/2013 (5773)

Crescas is een onafhankelijk instituut voor Joodse educatie aan volwassenen, zonder enkele formele binding met één van de Joodse kerkgenootschappen.

Door het geven van cursussen en lezingen op diverse Joodse gebieden probeert Crescas de Joodse identiteit binnen de Nederlands-Joodse gemeenschap te versterken.

Joods Educatief Centrum 'Crescas'
Buitenplein 65
1181 ZE Amstelveen

telefoon: 020-6402380
fax: 020-3452260

e-mail: crescas@crescas.nl
websites: www.crescas.nl
www.joodsebibliotheek.nl

vormgeving Dick Noordhuizen, Luna 3
foto's iStockphoto.com, Crescas

Michel Waterman, directeur

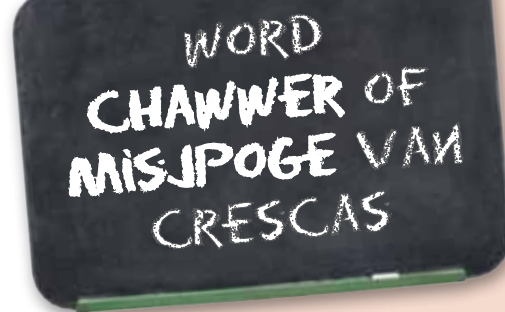
OP AVONTUUR

Leren is je horizon verbreden en nieuwe paden inslaan. Dat geldt niet alleen voor onze cursisten, maar ook voor ons, op het Crescaskantoor. Ieder jaar opnieuw streven we ernaar ons aanbod nog beter te laten aansluiten bij de wensen van onze gebruikers. Bij uw wensen dus. Dat betekende in de afgelopen jaren o.a. het programmeren van themazondagen, lezingen en dagtochten.

Dit cursusjaar introduceren we onze eerste twee cursussen on-line: 'Alef Beet' en '3500 Jaar Joodse Geschiedenis'. Twee cursussen die van achter de computer gevolgd kunnen worden. Voor degenen die ver weg wonen. Voor degenen die geen zin hebben om naar buiten te gaan. Voor degenen die willen studeren op het moment dat het hen uitkomt.

Daarnaast vindt u, zoals u van ons gewend bent, ook een 'traditioneel' cursusaanbod dat klassikaal wordt aangeboden. Een paar activiteiten, door verschillende docenten gegeven, bieden we onder één noemer aan: Herinneren en herdenken. Hieronder vallen een cursus van vier lessen van Bart Wallet, een lezing van Frederik van Gelder en een wandeling onder leiding van Daniël Metz. Verder bieden we u de mogelijkheid om een unieke tentoonstelling over de Dode Zeerollen te bezoeken in het Drents Museum in Assen. En er is de cursus 'Liefde gaat door de maag' van Jigal Krant, een cursus gebaseerd op zijn televisieprogramma De Koosjere Hamvraag.

Dit is een kleine greep uit het aanbod voor dit cursusjaar. Blader dit boekje rustig door en kijk ook eens op www.crescas.nl voor aanvullende informatie, filmpjes, etc. Veel plezier bij het maken van uw keuze en graag tot ziens bij één van de Crescas-activiteiten.

CRESCAS ZOEKT CHAWWERS EN MISJPOGE

Als u het werk van Crescas een warm hart toedraagt, wordt dan onze chawwer of onze misjpoge en steun ons met een financiële bijdrage. Voor 50 euro wordt u chawwer, voor 150 euro misjpoge. En natuurlijk stellen wij daar iets tegenover. Wij sturen u een welkomstgeschenk, u krijgt korting op onze cursussen en u kunt door ons georganiseerde lezingen gratis bijwonen. Op www.crescas.nl leest u hoe u een speciale band met Crescas kunt aangaan en hoe u ons financieel kunt steunen.

Misschien wilt u met een groter bedrag bijdragen aan ons werk voor Joods Nederland? Crescas is een ANBI-instelling (een Algemeen Nut Beogende Instelling), zodat giften aan Crescas fiscaal aftrekbaar zijn. Wij bespreken graag met u welke fiscaal-vriendelijke mogelijkheden er zijn. Een telefoontje of een mailtje is voldoende.

Crescas is één van de partners in Jonet, het landelijk Joods netwerk met respect voor alle vormen van jodendomsbeleving. JMW, JHM, Joodse Omroep, Jonag, Maccabi, NIW en Crescas zijn de zeven niet-religieuze en niet-politieke Joodse organisaties die werken aan een interactief platform met plaats voor alle elementen in het jodendom.

Op jonet.nl vindt u, naast nieuws en fora, de agenda van Joods Nederland, u kunt er terecht om nieuwe vrienden te ontmoeten en er is nog veel meer. De nieuwe Jonet-website staat begin oktober on-line. Kijk voor meer informatie op www.jonet.nl

NIUWSBRIEF

De wekelijkse Crescas-nieuwsbrief houdt u op de hoogte van culturele activiteiten, recent verschenen boeken en ander nieuws uit de Joodse wereld. Abonneren? Een mailtje naar crescas@crescas.nl is voldoende.

PRIMEUR: ON-LINE LEREN

De eerste digitale cursussen in Joods Nederland!

Alef-Beet on-line

In uw eigen tempo, op tijden die u het beste uitkomen, van achter uw eigen computer of tablet leert u het Hebreeuwse alfabet, het Alef-Beet.

Iedere letter wordt uitvoerig behandeld, zowel de drukletter als de schrijffletter. Door het gebruik van animaties leert u op eenvoudige wijze hoe de letters worden geschreven. U kunt iedere letter net zo vaak bekijken tot u die volledig onder de knie hebt. Aan het eind van de cursus is oefenmateriaal opgenomen dat u kunt printen, zodat u alle letters ook daadwerkelijk zelf leert schrijven. Na het volgen van deze cursus herkent u alle letters en kunt u korte woordjes lezen en schrijven.

Als u het Alef-Beet volledig beheerst, bent u klaar voor het volgen van onze traditionele, klassikale cursus Ivriet kita Alef.

De introductieprijs van de cursus Alef-Beet on-line is € 20.

Kijk op www.ivriet.joods.net

Beschikbaar vanaf september 2012.

3500 Jaar Joodse geschiedenis on-line

Een cursus Joodse geschiedenis die u kunt volgen in uw eigen huiskamer! Onze docent, Bart Wallet, bespreekt in 13 lessen 35 eeuwen Joodse geschiedenis, van de vroegste Joodse bewoning van het land Palestina in 1300 voor de gebruikelijke jaartelling, via de rabbijnse tijd en de Joodse Middeleeuwen, tot aan het huidige Arabisch-Israëliëse conflict. Deze cursus - 13 hoorcolleges die wij op video hebben vastgelegd - bieden wij aan in 4 modules (module 1: het vroegste jodendom tot en met de rabbijnse periode; module 2: diaspora's; module 3: spiritualiteit en moderniteit; module 4: de 20e en de 21 eeuw). Aan het eind van deze cursus hebt u kennis gemaakt met een grand narrative van de Joodse geschiedenis.

Inschrijven is mogelijk per module of voor de hele cursus ineens. De introductieprijs per module is € 12, als u inschrijft voor de hele cursus betaalt u € 39.

Meer informatie en inschrijven:

www.geschiedenis.joods.net

Beschikbaar vanaf september 2012.

Crescas App

De wekelijkse digitale nieuwsbrief lezen? Het cursusprogramma bekijken? Meer te weten komen over jodendom en Joods leven door het bekijken van video's en het beluisteren van geluidsbestanden? Dat gaat het snelst met de Crescas App. Installeer 'm op uw smart phone en/of uw tablet en u heeft alle Crescas-informatie steeds bij de hand.

De App is gratis en eenvoudig vanaf de Crescas website te installeren. **Beschikbaar vanaf september 2012.** In onze nieuwsbrief informeren wij u over de exacte datum van het lanceren van de App.

Wajehie Or
Mahlers Tweede Symfonie

In Mahlers Tweede Symfonie probeert de componist een muzikaal antwoord te geven op essentiële levensvragen als ‘Wat is het doel van leven en sterven’. Hij doet dat onder meer door vanuit de donkerte van de dood muzikaal naar een hemels bevrijdend licht toe te componeren. In deze cursus geeft Jules van Hessen ruim aandacht aan de Joodse achtergrond van Mahler en op welke wijze die in deze symfonie te horen is. Traditiegetrouw wordt de cursus afgesloten met een door Van Hessen gedirigeerd concert in het Concertgebouw in Amsterdam. Deze keer is het wel een heel speciale gelegenheid want dit concert markeert het 25-jarig dirigentenjubileum van Jules van Hessen bij het Philips Symfonieorkest. Dit ruim 100-koppige symfonieorkest, gesecondeerd door 150 man koor en een tweetal solisten, brengt deze avond Van Hessens lievelingssymfonie ten gehore. De cursus is zowel geschikt voor deelnemers met een beperkte luisterervaring als de doorgewinterde bezoekers van Jules’ eerdere Mahler-cursussen.

cursusnr.	7301
docent	Jules van Hessen
plaats	Amsterdam
data	3 lessen op maandag, 20.00-22.00 uur 29 oktober, 5 en 12 november 2012, concert op zaterdag 17 november 2012
kosten	€ 69, inclusief concert

Geschiedenis van de Joodse filosofie

Joodse filosofie is als aanduiding een betrekkelijke ‘nieuwkomer’ in de geschiedenis van de filosofie. Pas rond 1800 wordt er voor het eerst over gesproken. Waarom dan wel en éérder niet? En wat wordt dan met Joodse filosofie bedoeld? Denkers als Maimonides, Crescas, Mendelssohn, Hermann Cohen, Emanuel Levinas - om slechts een paar namen te noemen - betitelen hun denken niet als Joodse filosofie. Wat zegt dit over het vakgebied Joodse filosofie, als we daar al van kunnen spreken? Heeft Joodse filosofie een geschiedenis? En, belangrijker, heeft Joodse filosofie toekomst? Kortom, veel vragen die we in de context van de filosofie als wetenschap zullen bekijken, met het doel een leeswijzer te ontwikkelen voor die Joodse filosofie.

cursusnr.	7302
docent	Reinier Munk
plaats	Amsterdam
data	3 lessen op woensdag, 20.00-22.00 uur 17, 24 en 31 oktober 2012
kosten	€ 46

Herdenken, een filosofische beschouwing lezing van Frederik van Gelder

Herdenken. Oorlog. Identiteit. Het debat rond de herdenking op 4 mei van dit jaar liet nog eens zien hoe hoog de emoties kunnen oplopen. Niet alleen bij Joden, ook bij de rest van Nederland. Wat is herdenken eigenlijk? En hoe zit dat in relatie tot de oorlog en onze identiteit? Deze lezing van dr. Frederik van Gelder biedt een gelegenheid tot reflectie met behulp van minder alledaagse bronnen. Iedereen kent waarschijnlijk het gevoel van terugdeinzen voor de werkelijkheid bij de confrontatie met iets verschrikkelijks. Een schrikreactie die in de psychoanalyse ook wel met de termen dissociatie of depersonificatie wordt aangeduid. Tussen deze basale emoties en de taal waarin wij proberen ze te uiten, bestaat een kloof die zo oud is als de filosofie en de literatuur zelf.

cursusnr. 7303
docent Frederik van Gelder
plaats Amsterdam
datum dinsdag 12 maart 2013
20.00-21.30 uur
kosten € 13

Aan de hand van publicaties van auteurs uit verschillende disciplines - literatuur, filosofie en psychoanalyse - en met een vluchtige blik op *Zakhor* van Yosef Yerushalmi, proberen we nader in te gaan op deze kloof tussen gevoel en taal, tussen gevoel en werkelijkheid. De docent laat zien dat herdenken minimaal twee betekenissen heeft: een moderne en een veel oudere. De moderne betekenis: herdenken met onderscheid tussen subjectief en objectief (wij herdenken de oorlog in de zin van geschiedschrijving). En de oudere betekenis die stamt uit de tijd van vóór de ons bekende tegenstelling tussen wetenschap en geloof, waar wij te maken hebben met basiselementen van de menselijke identiteit in het algemeen.

De Dode Zeerollen tentoonstelling in Drents Museum + lezing

De Dode Zeerollen komen naar Nederland en Crescas is er bij! De rollen, die worden beschouwd als één van de grootste archeologische ontdekkingen ooit, zijn van 2 juli 2013 tot 6 januari 2014 te bezichtigen in het Drents Museum in Assen. De tentoonstelling laat originele bijbelse manuscripten en objecten zien uit de 3e eeuw voor de gangbare jaartelling tot de 1e eeuw daarna en teksten die niet in de bijbel terecht zijn gekomen. De teksten geven onschatbare informatie over de geschiedenis en cultuur uit die periode en geven inzicht in de ontwikkeling van het vroege jodendom en het christendom. De tentoonstelling is georganiseerd in nauwe samenwerking met de Rijksuniversiteit Groningen en dr. Mladen Popovic van het Qumran Instituut.

cursusnr. 7304
docent Mladen Popovic
plaats Assen
datum zondag 7 juli 2013
10.00 - 18.00/18.30 uur
kosten € 59 (inclusief vervoer, kosjer lunchpakket, entree en lezing)

Crescas is al de eerste zondag na de opening welkom op deze unieke tentoonstelling die naar verwachting zo'n 200.000 tot 300.000 bezoekers zal trekken. De dagtocht van Crescas biedt een exclusieve kans om deze tentoonstelling zo snel mogelijk te bezichtigen. Dr. Popovic, internationaal expert als het gaat om de Dode Zeerollen en gastcurator van de tentoonstelling, houdt speciaal voor Crescas een lezing. De tentoonstelling kunt u op eigen gelegenheid bezoeken. Dit Crescas-arrangement begint met de busreis naar Assen per luxe touringcar. Opstappen is mogelijk in Amsterdam en Amersfoort. Voor iedereen is een kosjer lunchpakket aanwezig.

Verdwenen Joodse gemeenschappen de laatste Joden van Afghanistan, Libië en Irak

Het verschijnsel dat een Joodse gemeenschap uit een bepaald gebied verdwijnt, is van alle tijden. Van het vertrek uit Spanje in 1492 bestaat geen beeld- en interview-materiaal, van de vlucht van Joden in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw wel. In deze cursus laten wij documentaires zien over verdwenen Joodse gemeenschappen in Afghanistan, Irak en Libië. Waar kwamen de Joden in deze landen vandaan? Waarom vestigden zij zich daar? Waarom moesten ze vluchten en waar gingen ze heen? Willen ze ooit terug?

De beroemde film over de laatste twee Joden van Afghanistan toont het verhaal van Isaac en Zebulon, die beiden op het terrein van de synagoge van Kaboel wonen. Heel anders van toon en sfeer is de documentaire over de Joden in Libië, waarin een gezin aan het woord komt dat in de jaren zestig van Benghazi naar de Verenigde Staten vertrok. Ook is er een documentaire te zien over de Joodse gemeenschap in Irak, de oudste en ooit één van de grootste diaspora's. Voelen de Irakese Joden buiten Irak zich nog steeds Irakezen? En wat betekent dat dan?

Daphne Meijer, journaliste en oud-correspondente in Kaboel en New Delhi, geeft bij elke film een inleiding. Zij vertelt over het koloniale verleden en het Arabisch nationalisme in Libië en Irak, en over de Afghaanse geschiedenis. Zij gaat tevens in op de vraag waar de Afghaanse, Irakese en Libische Joden nu zijn en of hun specifieke cultuur nog bestaat.

Deze cursus bestaat uit drie op zich staande lessen. Het is mogelijk om één of meerdere lessen te volgen. Als u inschrijft voor de hele cursus, betaalt u de gereduceerde cursusprijs.

cursusnr.	7309 (de hele cursus)
docent	Daphne Meijer
plaats	Amsterdam
data	3 lessen op donderdag, 19.30-22.00 uur 7 februari, 7 maart en 4 april 2013
kosten	€ 45
cursusnr.	7310 (Joden in Afghanistan)
datum	donderdag 7 februari 2013
tijden	19.30-22.00 uur
kosten	€ 17
cursusnr.	7311 (Joden in Libië)
datum	donderdag 7 maart 2013
tijden	19.30-22.00 uur
kosten	€ 17
cursusnr.	7312 (Joden in Irak)
datum	donderdag 4 april 2013
tijden	19.30-22.00 uur
kosten	€ 17

'De Buurt' wandeling door Joods Den Haag

De Buurt, zoals de Joodse wijk in de hofstad in de volksmond werd genoemd, is nu het China Town van de stad. In de straten achter de Nieuwe Kerk aan het Spui, tussen de Stille en Amsterdamse Veerkade, de Gedempte Burgwal en de Gedempte Gracht bloeide eens het Haagse Joodse leven.

Jammer genoeg heeft de gemeente veel van de zichtbare delen van dat Joodse verleden verloren laten gaan. Remco Dörr, onze gids in Den Haag, voert u langs deze verdwenen geschiedenis. Door de verhalen die hij onderweg vertelt, komt het vooroorlogse jodendom weer tot leven. Remco neemt u mee naar de oude synagoge in de Wagenstraat - nu een moskee - en de Portugese Synagoge, de tegenwoordige sjoel van de Liberaal Joodse Gemeente Den Haag. De wandeling voert verder ondermeer langs het voormalige Israelietisch weeshuis, het woonhuis van Spinoza aan de Paviljoensgracht en het Rabbijn Maarsenplein waar vroeger Joodse scholen stonden.

cursusnr.	7308
docent	Remco Dörr
plaats	Den Haag
datum	zondag 26 mei 2013 11.00-13.00 uur
kosten	€ 15

De diamantindustrie wandeling door Joods Amsterdam

In de Weesperbuurt vinden we nog steeds veel sporen van de eens zo omvangrijke Amsterdamse diamantindustrie. De ontwikkeling van huisnijverheid naar grootschalige op stoom - en later op elektriciteit - aangedreven fabrieken, is nog duidelijk in het straatbeeld terug te vinden. Ook de handel en het vakbondswezen hebben hun sporen nagelaten. De wandeling voert vanaf het gebouw van de Diamantwerkersbond in de Henri Polaklaan, langs diverse diamantfabrieken en het hoofdkantoor van de Handwerkers Vriendenkring, naar de Diamantbeurs aan het Weesperplein.

cursusnr. 7306
docent Daniël Metz
plaats Amsterdam
datum zondag 10 maart 2013
kosten € 15

Monumenten en herdenkingscultuur wandeling door Joods Amsterdam

Amsterdam kent honderden monumenten die verwijzen naar de oorlogstijd. Monumenten voor specifieke groepen slachtoffers (Joden, Roma en Sinti, homo's) zijn in de meeste gevallen verwezenlijkt na langdurige politieke strijd. Nieuwe inzichten hebben in die gevallen geleid tot veranderingen in de herdenkingscultuur. In de voormalige Jodenbuurt staan veel monumenten, zoals de Hollandsche Schouwburg, de Dokwerker, het Monument Kunstenaarsverzet, het Auschwitzmonument en het vrijwel vergeten Monument van Joodse Erkentelijkheid. Tijdens de wandeling worden deze en andere monumenten kritisch bekeken. De oprichtingsperikelen, de beeldtaal en overige achtergronden worden besproken. Daarnaast worden relaties gelegd naar oude en nieuwe vormen van herdenken, zoals het Monument op de Dam en het Digitaal Monument Joodse Gemeenschap in Nederland (www.joodsmonument.nl).

cursusnr. 7307
docent Daniël Metz
plaats Amsterdam
datum zondag 21 april 2013
kosten € 15

Nederlands-Joodse herinneringscultuur

Het verleden is pas echt voorbij als het vergeten wordt. Maar vaak gebeurt dat niet: we herinneren gebeurtenissen en personen uit het verleden – en vaak leggen we daarbij een link met onze eigen tijd. Daarmee zeggen we minstens zoveel over onszelf als over de geschiedenis. Dat proces staat centraal in deze cursus. We gaan na welke rol het verleden onder Nederlandse Joden speelt aan de hand van vier concrete voorbeelden.

Tijdens de eerste avond staan de jubilea van de Snoge sinds 1675 centraal. Hoe werden die gevierd, wat vertellen die vieringen over hoe Portugese én Asjkenazische Joden zichzelf zagen?

De tweede avond staat de herinnering aan opperrabbijn Joseph Hirsch Dünner centraal en hoe hij uitgroeide tot belichaming van de specifieke Nederlands-Joodse identiteit.

cursusnr. 7305
docent Bart Wallet
plaats Amsterdam
data 4 lessen op dinsdag, 20.00-22.00 uur
5, 12, 19 en 26 februari 2013
kosten € 62

De laatste twee avonden nemen we de kalender als insteek. Op welke dagen, waarom en hoe, werden de slachtoffers van de Sjoa herdacht? Hoe lag 4 mei in Joodse kring – en wanneer kwam Jom HaSjoa precies op? Naast Sjoa-herdenkingsdagen zijn er ook 'Israël-dagen' op de Joodse kalender verschenen: Jom Ha'atsmaoet, Jom Hazikaron en Jom Jeroesjalajiem. Hoe gebruikten Nederlandse Joden die dagen om hun gevoelens over Israël uit te drukken?

De cursus laat zien dat herinneren en herdenken een geheel eigen dynamiek heeft, waardoor er sprake is van steeds weer een nieuwe kijk op het eigen Joodse verleden.

Lernen met Bloeme

Lernen mèt Bloeme, les krijgen vàn Bloeme, wordt door onze cursisten als een groot voorrecht ervaren. Bloeme Evers is sinds de oprichting van Crescas bij ons instituut betrokken. Zij geeft dit jaar twee cursussen, één op maandagavond en één op woensdagavond. Alle lessen worden gegeven bij Bloeme thuis, waardoor het aantal plaatsen op deze cursussen beperkt is. Bloeme's gezellige eettafel, de thee en de koekjes staan garant voor een intieme sfeer.

Bloeme heeft een brede kennis op het gebied van jodendom. En mocht zij over een bepaald onderwerp het antwoord niet meteen paraat hebben, dan gaat zij te rade bij haar zoon, dayan Raphael Evers. De onderwerpen die zij behandelt bestrijken alle aspecten van het jodendom, van TeNaCH tot zionisme, van bevruchting en anticonceptie tot euthanasie, maar ook onderwerpen die de cursisten zelf inbrengen.

Daarnaast laat Bloeme u kennis maken met 'jodendom in de praktijk'. Zij nodigt regelmatig cursisten uit voor een sjabbatviering op vrijdagavond of voor een feestdag. De afgelopen jaren bezocht zij met cursisten een (lege) sjoel, een mikwe, de bibliotheek Ets Haim en het Joods Historisch Museum.

cursusnr. 7313
docent Bloeme Evers-Emden
plaats Amsterdam
data 20 x op maandag, 20.00-22.00 uur
3, 10 en 24 september,
15 en 29 oktober,
12 en 26 november,
10 december 2012,
14 en 28 januari,
11 en 25 februari,
11 en 18 maart,
8 en 22 april,
13 en 27 mei,
3 en 17 juni 2013

kosten € 260

cursusnr. 7314
docent Bloeme Evers-Emden
plaats Amsterdam
data 22 x op woensdag, 20.00-22.00 uur
12 en 19 september,
3, 10 en 24 oktober,
7 en 21 november,
12 en 19 december 2012,
9 en 23 januari,
6 en 27 februari,
6 en 20 maart,
3, 17 en 24 april,
22 en 29 mei,
5 en 19 juni 2013

kosten € 286

Alef-Beet

Vóór u kunt beginnen met het leren van Ivriet, Modern Hebreeuws, moet u eerst het Hebreeuwse alfabet, het Alef-Beet onder de knie hebben. Vanaf september 2012 bieden wij een digitale cursus Alef-Beet. In uw eigen tempo, op de tijden die u het beste uitkomen, leert u – achter de computer of tablet – de drukletters lezen en de schrijffletters schrijven. Deze digitale cursus bevat oefenmateriaal om het schrijven van Hebreeuwse letters goed in de vingers te krijgen. Na het volgen van deze digitale cursus bent u voldoende toegerust om de cursus 'Ivriet - kita Alef' te volgen. De prijs van deze digitale cursus is € 20. Kijk op www.crescas.nl. Beschikbaar vanaf september 2012.

DE CRESCAS IVRIET-TOETS

Als u twijfelt over uw kennisniveau, als u niet goed kunt kiezen in welke cursus u 'op uw plaats' bent, maak dan de Ivriet-toets die wij speciaal hiervoor hebben laten ontwikkelen. De toets staat op www.crescas.nl. Het maken van de toets kost u circa 15 minuten. Neem telefonisch contact met ons op of stuur een e-mail om een **toegangscode** op te vragen. Ook als u in de afgelopen jaren één of meerdere cursussen Ivriet hebt gevolgd, is deze toets geschikt om uw kennisniveau te bepalen.

Alef-Beet

Ivriet – kita Alef

Als u het Alef-Beet, het Hebreeuwse alfabet beheerst, bent u er klaar voor! U kunt nu echt beginnen met het leren van Ivriet, modern Hebreeuws. De cursus wordt gegeven volgens het systeem dat tegenwoordig bij de oelpan (Ivrietschool) in Israël gebruikt wordt. In deze cursus leert u lezen, spreken en schrijven en er wordt grammatica behandeld. Daarnaast ligt de nadruk in dit eerste cursusjaar op het leren van werkwoorden in de tegenwoordige tijd. Na afloop van dit eerste lesjaar bent u in staat om héél eenvoudige conversaties te voeren en kleine teksten te schrijven en te lezen. We maken gebruik van het lesboek *Ivriet Meberesjiet*, deel 1. Het boek is bij de cursusprijs inbegrepen.

cursusnr. 7315
docent Shirley Ensels
plaats Amsterdam
data 25 x op maandag, 18.45-20.15 uur
15, 22 en 29 oktober,
5, 12, 19 en 26 november,
3, 10 en 17 december 2012,
7, 14, 21 en 28 januari,
4, 11, 18 en 25 februari,
4, 11 en 18 maart,
8, 15, 22 en 29 april 2013

kosten € 345

cursusnr. 7316 (in samenwerking met CIDI)
docent Shelly Bodenheimer
plaats Den Haag
data 25 x op dinsdag, 19.30-21.00 uur
16, 23, en 30 oktober,
6, 13, 20 en 27 november,
4, 11, 18 december 2012,
8, 15, 22 en 29 januari,
5, 12, 19 en 26 februari,
5, 12 en 19 maart, 9, 16 en 23 april 2013
(laatste datum dubbele les!)

kosten € 345, Vrienden CIDI € 310

Ivriet – kita Beet

Aan deze cursus kunt u deelnemen als u met succes de lessen van kita Alef hebt gevolgd, of als u elders minimaal 25 lessen Ivriet hebt gehad.

De cursus wordt gegeven volgens het systeem dat tegenwoordig bij de oelpan (Ivrietschool) in Israël gebruikt wordt.

In deze cursus gaan we lezen, spreken, schrijven en luisteren en er wordt grammatica behandeld. U breidt uw kennis van de tegenwoordige tijd verder uit en u maakt een begin met de verleden tijd. Verder maakt u voor het eerst kennis met de 'binjanim' – de voor het Ivriet zo typerende werkwoordvormen. We maken gebruik van de lesboeken *Ivriet Meberesjiet*, deel 1 en +2000 *Sichot sjel Jom Jom*. De boeken zijn bij de cursusprijs inbegrepen.

cursusnr. 7317
docent Shirley Ensels
plaats Amsterdam
data 25 x op maandag, 20.45-22.15 uur
15, 22 en 29 oktober,
5, 12, 19 en 26 november,
3, 10 en 17 december 2012,
7, 14, 21 en 28 januari,
4, 11, 18 en 25 februari,
4, 11 en 18 maart,
8, 15, 22 en 29 april 2013

kosten € 360

cursusnr. 7318 (in samenwerking met CIDI)
docent Shelly Bodenheimer
plaats Den Haag
data 25 x op maandag, 20.30-22.00 uur
15, 22 en 29 oktober,
5, 12, 19 en 26 november,
3, 10 en 17 december 2012,
7, 14, 21 en 28 januari,
4, 11, 18 en 25 februari,
4, 11 en 18 maart,
8, 15, 22 en 29 april 2013

kosten € 360, Vrienden CIDI € 325

Shirley Ensels, Ivrietdocent Amsterdam

Ivriet – kita Gimmel

Aan deze cursus kunt u deelnemen als u met succes de lessen van kita Beet hebt gevolgd, of als u elders minimaal 50 lessen Ivriet hebt gehad.

De cursus wordt gegeven volgens het systeem dat tegenwoordig bij de oelpan (Ivrietschool) in Israël gebruikt wordt. U hoort inmiddels tot de gevorderden en u kunt al een aardige conversatie voeren.

In deze cursus gaan we lezen, spreken, schrijven en luisteren en er wordt grammatica behandeld. Daarnaast ligt de nadruk in dit cursusjaar op het leren van de toekomstige tijd en de gebiedende wijs. We maken gebruik van de lesboeken *Ivriet Meberesjiet*, deel 1+2 en +2000 *Sichot sjel Jom Jom*. De boeken zijn bij de cursusprijs inbegrepen.

cursusnr. 7319
docent Shirley Ensels
plaats Amsterdam
data 25 x op dinsdag, 19.30-21.00 uur
16, 23, en 30 oktober,
6, 13, 20 en 27 november,
4, 11, 18 december 2012,
8, 15, 22 en 29 januari,
5, 12, 19 en 26 februari,
5, 12 en 19 maart,
9, 16 en 23 april 2013
(laatste datum dubbele les!)

kosten € 377

cursusnr. 7320 (in samenwerking met CIDI)
docent Shelly Bodenheimer
plaats Den Haag
data 25 x op maandag, 18.30-20.00 uur
15, 22 en 29 oktober,
5, 12, 19 en 26 november,
3, 10 en 17 december 2012,
7, 14, 21 en 28 januari,
4, 11, 18 en 25 februari,
4, 11 en 18 maart,
8, 15, 22 en 29 april 2013

kosten € 377, Vrienden CIDI € 340

Shelly Bodenheimer, Ivrietdocent Den Haag

Kosjer koken in de Snoge

Crescas en het Joods Historisch Museum organiseren een serie van acht kookworkshops in de kosjere keuken van de Portugese Synagoge in Amsterdam, een historische plek in het Joods Cultureel Kwartier. De workshops worden gegeven door Crescas-docente Yvonne van Gelder in de periode januari t/m april 2013. Exacte data van de workshops (steeds op zondagmiddag) worden in onze nieuwsbrief bekend gemaakt.

Deze workshops sluiten aan bij de tentoonstelling die het Joods Historisch Museum van 20 december 2012 t/m 5 mei 2013 presenteert, een tentoonstelling over de Joodse eetcultuur in al haar religieuze en culturele verschijningsvormen. Een breed publiek wordt deelgenoot gemaakt van een belangrijk aspect van het Joodse leven door de eeuwen heen: eten!

De workshops beginnen om 12.30 uur. U maakt kennis met klassieke gerechten als gefilde fish, perenkugel, bagel & lox, maar ook met gerechten uit de Surinaams-Joodse keuken als pom, vispastei en viadoe. Een workshop kost € 55, inclusief lesmateriaal en toegang tot de tentoonstelling in het JHM.

Creatief koken voor Sjawoe'ot

Tijdens Sjawoe'ot staan gerechten op basis van zuivel en kaas centraal. Ook dit seizoen bieden we weer een les met verrassende vegetarische gerechten, maar met een andere 'twist' dan vorig jaar. In de workshop van dit jaar leert u gerechten bereiden met invloeden uit Zuid-Amerika, Israël en Italië.

Op het menu staan o.a. een traditionele soep uit Ecuador met aardappel, komijn, avocado en verse kaas, Hollandse kaaskroketjes met Surinaamse appelchutney, Italiaanse Canneloni met paddestoelen, Israëliisch dadelbrood, (hartige) bavarois van eigengemaakte ricotta met saffraan en tomaat, koffie Semifreddo met hazelnoot Biscotti en Argentijnse dulce de leche-taartjes.

cursusnr.	7321
docent	Yvonne van Gelder
plaats	Amsterdam/Amstelveen
datum	woensdag 1 mei 2013
	19.00-22.30 uur
kosten	€ 49

CRESCAS-SCHORT

Of u nu thuis in de keuken staat, of één van onze cursussen Kosjer Koken volgt, met een Crescas-schort ziet u er uit als een echte 'chef'. Voor € 19,50 (plus € 3,- verzendkosten) komt u in het bezit van deze onmisbare keukenhulp. Op www.crescas.nl vindt u het bestelformulier. Telefonisch bestellen kan natuurlijk ook, bel 020-6402380.

Creatief koken 'Ottolenghi-style'

De kookboeken en de kookstijl van de in Israël geboren topchef Yotam Ottolenghi krijgen veel aandacht en waardering (zie hiernaast). In Ottolenghi's manier van koken vinden we Mediterrane invloeden gecombineerd met ingrediënten en technieken uit de Levant en het Verre Oosten. Ottolenghi maakt veel gebruik van allerlei soorten granen, groenten, peulvruchten, specerijen en verse kruiden en hij heeft een voorliefde voor simpele patisserie. Een evenwichtige balans in smaken en structuren is in alle gerechten terug te vinden. Tijdens deze workshop koken we gerechten à la Ottolenghi. Er is veel aandacht voor (en uitleg over) diverse relatief onbekende, maar in Nederland goed verkrijgbare granen en groenten zoals farro, rode rijst, kasha, petitim, okra, snijbiet, aardpeer, zuring, kweepeer en pastinaak. We maken ook vis in zoutkorst en krokante zalmkoekjes in kokosnoot met salsa. We sluiten deze 'Ottolenghi-avond' af met verleidelijke desserts op basis van fruit en chocolade.

cursusnr.	7322
docent	Yvonne van Gelder
plaats	Amsterdam/Amstelveen
datum	woensdag 5 juni 2013 19.00-22.30 uur
kosten	€ 49

Yotam Ottolenghi (Jeruzalem, 1968) woont en werkt in Londen. Hij groeide op in Jeruzalem en studeerde aan de universiteit van Tel Aviv, waar hij een master in 'comparative literature'

behaalde. In 1997 verhuist Ottolenghi naar Engeland. Daar krijgt zijn carrière een geheel andere wending. Hij volgt een opleiding aan het fameuze culinaire instituut Le Cordon Bleu. Tijdens deze opleiding leert hij de basis van de klassieke Franse keuken kennen. Hij begint als banketbakker en wordt al snel chef bij het bekende Baker en Spice. In 2002 start hij zijn eerste restaurant, Ottolenghi Deli, dat inmiddels vier vestigingen heeft. Ottolenghi publiceert al jarenlang recepten in The Guardian en schreef diverse kookboeken, die inmiddels in meer dan 20 landen worden uitgegeven. Over zijn nieuwste Londense restaurant Nopi wordt door de media lovend geschreven.

Crescas (www.crescas.nl) interviewde hem tijdens een kookpresentatie naar aanleiding van de publicatie van Plenty, zijn kookboek met alleen vegetarische gerechten.

Liefde gaat door de maag De Koosjere Hamvraag

Liefde gaat door de maag, zoveel staat wel vast. Maar voor Joden gaat de betekenis van eten veel verder: hun identiteit gaat door de maag. Je bent immers wat je (niet) eet. En dus kan het zomaar zijn dat een Jood die nooit een synagoge van binnen ziet, voor geen goud een plakje ham eet. Ook een religieuze Jood is onherroepelijk met eten bezig. De Joodse wet bepaalt tenslotte minutieus wat hij wel en niet mag eten. Vraag is alleen hoe zinnig die gastronomische beperkingen nog zijn. En wat begrijpen ze zelf eigenlijk nog van de wirwar aan regeltjes en gebruiken? Stelt de moderne tijd geen nieuwe eisen aan ons voedsel die in strijd zijn met de oude tradities? De hoogoplopende discussie over het onverdoofd ritueel slachten heeft dit spanningsveld als nooit tevoren onder de aandacht gebracht.

Gewapend met een gezonde dosis scepsis en spitsvondigheid confronteerde programmamaker Jigal Krant in zijn televisieserie *De Koosjere Hamvraag* rabbijnen, voedselproducenten en consumenten met de zin en onzin van koosjer eten en drinken. Voor Crescas diept Jigal de onderwerpen van vier afleveringen verder uit. Natuurlijk wordt er een aflevering bekeken, geanalyseerd en bediscussieerd. Daarnaast wordt gekeken wat er in de Tora en de rabbijnse literatuur wordt gezegd over het besproken product of gerecht. Tenslotte – want van twee uur praten over eten krijg je trek – wordt er uitgebreid geproefd en getest.

cursusnr.	7323
docent	Jigal Krant
plaats	Amsterdam
data	4 lessen op woensdag, 20.00-22.00 uur 30 januari, 13 en 27 februari, 13 maart 2013
kosten	€ 67

Czernowitz en zijn Joodse schrijvers lezing van Leo Frijda

Aan het eind van de 19e eeuw was Czernowitz, de hoofdstad van de Boekovina, een ware culturometropool. Klein Wenen noemde men het wel, een stad waarin de Joden, die meer dan éénderde van de bevolking uitmaakten, een belangrijke rol speelden. Tijdens de sjoa zijn de meeste Joden van Czernowitz naar Transnistrië gedeporteerd en daar omgebracht. Van Joods leven is vrijwel niets meer terug te vinden. De grote synagoge moet nu een bioscoop zijn.

Voor literatuurlijfhebbers is Czernowitz nog steeds een fascinerende stad. Karl Emil Franzos (1847-1904), de schrijver van *Der Pojaz*, bracht zijn jeugd in Czernowitz door. Voor Franzos was het liberale Czernowitz de stad van de Verlichting. Ook Aharon Appelfeld (1932), geboren in de Boekovina, heeft Czernowitz een zeer Joodse, maar tevens

cursusnr.	7324
docent	Leo Frijda
plaats	Rotterdam
datum	zondag 9 september 2012
	20.00-21.30 uur
kosten	€ 10

zeer geassimileerde stad genoemd. Na de sjoa bleef de dichters Rose Ausländer (1907-1978) en Paul Celan (1920-1970) alleen de taal. Ondanks alles, schreef Celan. 'Ik leef in mijn moederland woord', dichtte Ausländer. Celan is vooral bekend door de *Todesfuge*. 'Ook mijn moeder had slechts dit graf', zei hij over dit gedicht. Celan komt in de lezing uitgebreid aan het woord.

De Oost-Europese plaatsen met een belangrijke Duits sprekende Joodse bevolking zijn ten onder gegaan. Een Franz Kafka uit Praag, een Joseph Roth uit Brody en een Paul Celan uit Czernowitz zullen er nooit meer zijn.

Stefan Zweig en Joseph Roth, twee vrienden lezing van Leo Frijda

Joseph Roth en Stefan Zweig hebben uitvoerig met elkaar gecorrespondeerd. Hun briefwisseling geeft inzicht in hun vriendschap en is een document over wat Joodse schrijvers vanaf de boekverbranding in 1933 ondervonden. Leo Frijda bespreekt tijdens zijn lezing deze correspondentie en de boeken van Zweig en Roth met een overwegend Joods thema. Naast de bekendere werken behandelt hij van Zweig *Jeremias*, *Rahel rechtet mit Gott* en *Buchmendel* en van Roth het historisch interessante *Juden auf Wanderschaft*.

Stefan Zweig, geboren 28 november 1881 in Wenen, deed in *Die Welt von gestern* verslag van zijn leven, kort voor hij 22 februari 1942 zelfmoord pleegde. Over Joden schreef hij: 'Ze werden uit alle landen verdreven en kregen geen land'. Dat gold ook voor Zweig zelf, de verdreven Europeaan die in boeken als *Triumph und Tragik des Erasmus von Rotterdam* een pleidooi had gehouden voor humaniteit en tegen het fanatisme. Roth noemde dat boek 'die Biographie ihres Spiegelbildes'.

Joseph Roth is 2 september 1894 in Brody geboren. Brody lag in Galicië, toen behorend tot de Dubbelmonarchie Oostenrijk-Hongarije. Habsburg en Brody werden voor Roth symbolen van een verloren tijd, vastgelegd in zijn boeken de *Radetzky marsch* en *Hiob*. In *Juden auf*

Wanderschaft verdedigde hij de Oostjoden op wie men in het westen neerkeek. De reactie van Zweig op dit in 1927 verschenen boek is het begin van de vriendschap tussen beide zo verschillende schrijvers. Roth stierf 27 mei 1939 in Parijs. Zweig kon niet bij de begrafenis zijn maar schreef dat hij van Roth hield als van een broer, deze meest Joodse van alle mensen die hij had gekend.

cursusnr.	7325
docent	Leo Frijda
plaats	Amsterdam
datum	dinsdag 5 maart 2013
	20.00-21.30 uur
kosten	€ 13

Global Day of Jewish Learning wereldwijde studiedag

Leren, jezelf blijven ontwikkelen, is in het jodendom een eeuwenoude opdracht. Eén keer per jaar leren Joden over de hele wereld gelijktijdig: in november op de Global Day of Jewish Learning. Dit jaar organiseert Crescas de Nederlandse 'afdeling' van deze internationale studiedag voor de derde keer. Een dag waarop Joden elkaar vinden in tekststudie van een specifiek onderdeel uit de Joodse bronnen.

Onlangs verscheen in de Steinsaltz-editie de Engelse vertaling van het Talmoed-traktaat Berachot, het traktaat dat handelt over de regels omtrent de dagelijkse gebeden en lofzeggingen. Het thema van de 'Global Day' is dit jaar dan ook *zegeningen en dankbaarheid*. Het materiaal dat we deze studiedag gebruiken, is ook grotendeels aan dit traktaat ontleend. Door het bestuderen van de teksten verdiepen we het inzicht in dit universele thema.

De directe aanleiding voor de 1e 'Global Day' was de voltooiing, in 2010, van het levenswerk van rabbijn Adin Steinsaltz: zijn vertaling van de Talmoed, de Steinsaltz-editie. Het initiatief en de mondiale coördinatie van de studiedag is in handen van 'Aleph Society', de Amerikaanse organisatie die het werk van rabbijn Steinsaltz ondersteunt. Het motto van de 'Global Day' maken wij graag tot het onze: *One world. One people. One day.*

Het gedetailleerde programma van deze studiedag maken wij later bekend via onze wekelijkse email-nieuwsbrief. Wij adviseren u echter wel om nu al in te schrijven. 'De Global Day' is uitgegroeid tot een populaire activiteit en het aantal plaatsen is beperkt.

cursusnr.	7328
docent	Leo Mock
plaats	Amsterdam
datum	zondag 18 november 2012
	13.00-18.00 uur
kosten	€ 49, inclusief kosjere maaltijd

Lag Ba'omer themazondag met Leo Mock

De periode tussen Pesach en Sjawoeot, de Omertijd, is volgens de latere rabbijnse traditie een treurperiode. Merkwaardig, want oorspronkelijk was het oogsttijd en dus een periode van vreugde. Waarom hebben de rabbijnen die periode een andere betekenis gegeven? Dat is niet echt duidelijk. In de traditie is er een verbinding met negatieve gebeurtenissen in de Joodse geschiedenis zoals de Bar Kochba-oorlog met zijn slachtoffers, en de kruistochten. Beide gebeurtenissen worden aan deze periode verbonden.

Een buitenbeentje is de 33e dag van de Omer: Lag Ba'omer. Dit is een bijzondere dag geworden, een feestdag die in de meeste Oriëntaalse tradities ook meteen het einde van de treurperiode is. Lag Ba'omer zou de sterfdag

MEER INFORMATIE?

Kijk op www.crescas.nl
of bel **020-6402380**.

zijn van rabbi Sjimon bar Jochai, een illustere figuur in onze geschiedenis en schrijver van het mystieke boek Zohar.

Tijdens de themazondag over Lag Ba'omer gaan we dieper in op de achtergronden en gebruiken van de Omertijd, de tradities rondom Lag Ba'omer en hoe deze juist binnen het jodendom vandaag de dag worden beleefd. Aan het begin van de middag verzorgen wij een kosjere lunch.

cursusnr. 7326
docent Leo Mock
plaats Amsterdam
datum zondag 28 april 2013
12.30-17.00 uur
kosten € 37, inclusief kosjere lunch

Rabenoe Gershom monogamie en briefgeheim

Monogamie, briefgeheim en het verbod om van een vrouw te scheiden als ze niet wil. De overeenkomst tussen deze drie bepalingen is, dat ze rond het jaar 1000 in Mainz door Rabenoe Gershom in het jodendom werden ingevoerd op straffe van een ban (*cherem*). Alle drie de bepalingen hadden en hebben vergaande implicaties, tot op de dag van vandaag.

De combinatie van het verbod om van een vrouw te scheiden en het verbod op polygamie zorgt er voor dat er naast de zogenaamde *agoenot* (gebonden vrouwen = vrouwen die niet kunnen hertrouwen, omdat hun man

geen scheidingsbrief geeft of kan geven), ook *agoenim* (gebonden mannen) bestaan. De bepaling over het briefgeheim heeft recent tot nieuwe halachische discussies geleid door de opkomst van e-mail. In deze cursus worden de details van de bepalingen van Rabenoe Gershom en de gevolgen hiervan anno 2012 besproken.

Rabenoe Gershom (Gershom ben Judah, geboren in Metz, in het jaar 960) was een beroemd talmoedist en halachist. In zijn tijd werd hij geraadpleegd door Joden uit heel Europa. Rond het jaar 1000 organiseerde hij de synode waar deze belangrijke beslissingen zijn genomen.

cursusnr. 7327
docent Michael Bloemendal
plaats Amsterdam
data 3 lessen op woensdag, 20.00-22.00 uur
14, 21 en 28 november 2012
kosten € 46

DOCENTEN IN THE PICTURE

Deze fotogalerij biedt u een eerste kennismaking met uw docent.
Voor een nadere kennismaking kunt u terecht op onze website: www.crescas.nl

Michael Bloemendal

Shelly Bodenheimer

Remco Dörr

Shirley Ensel

Bloeme Evers-Emden

Leo Frijda

Frederik van Gelder

Yvonne van Gelder

Jigal Krant

Jules van Hessen

Daphne Meijer

Daniël Metz

Leo Mock

Reinier Munk

Mladen Popovic

Bart Wallet

JOOP AL BIBLIOTHEEK

Crescas beheert de **Joop Al Bibliotheek**, een verzameling van meer dan 4000 'Joodse' boeken. In deze bibliotheek is o.a. de collectie van Joop Al z.l. en een deel van de collectie van Mira Rafalowicz z.l. opgenomen. De catalogus kunt u on-line bekijken op www.joodsebibliotheek.nl.

De bibliotheek fungeert ook als studieruimte. Als u onderzoek doet, werkt aan een scriptie of een proefschrift, of voor een ander doel boeken in onze bibliotheek wilt raadplegen, dan kunt u hiervan gebruik maken. De studieruimte is voorzien van een bureau, een computer met internetverbinding en een printer/kopieerapparaat. Wij stellen u deze faciliteiten graag kosteloos ter beschikking. Neemt u wel eerst contact met ons op, telefonisch of per e-mail, om te reserveren.

CRESCAS DIGIBIEB

De **Digibieb** is de bijdrage van Crescas aan het bewaren van een deel van het Joods cultureel erfgoed. Wij bieden u de mogelijkheid om 'Joodse boeken' on-line te lezen, of als pdf te downloaden. Gratis!

In sommige gevallen gaat het om onbekend werk. Zoals het boek van Jelle van Slooten over de enige Joodse familie die tot in de Tweede Wereldoorlog op Urk woonde. Vaak gaat het om boeken van bijna-vergeten schrijvers, boeken die u niet meer in de boekhandel zult vinden. Van belangrijke Joodse schrijvers proberen wij het complete oeuvre te bemachtigen. Zo maakt het complete werk van Meyer Sluysen en Sal Santen inmiddels deel uit van onze digitale bibliotheek.

De Digibieb wordt regelmatig aangevuld en uitgebreid. Dankzij het scannen met geavanceerde software zijn alle boeken op trefwoord doorzoekbaar en daarmee uitstekend geschikt voor (wetenschappelijk) onderzoek.

De Digibieb is te vinden op www.joodsebibliotheek.nl

Antwoordcoupon

INSCHRIJVEN?

Gebruik de **antwoordcoupon**, bel **020-6402380**,
stuur een e-mail naar **crescas@crescas.nl**
of ga naar **www.crescas.nl**

naam	voorletters		hr/mw
adres			
postcode	plaats		
geboortedatum	telefoon	mobiel	
e-mail			
☐ schrijft zich in voor cursusnr.	cursus		
☐ schrijft zich in voor cursusnr.	cursus		
☐ schrijft zich in voor cursusnr.	cursus		
☐ ik word chawwer van Crescas à € 50 ☐ ik word misjpoge van Crescas à € 150			
Het verschuldigde cursusgeld a.u.b. overmaken op bankrekening nummer 54.24.72.910 ten name van Crescas in Amstelveen, onder vermelding van het cursusnummer.			
handtekening			

Deze antwoordcoupon in een gesloten enveloppe zonder postzegel sturen naar:
Joods Educatief Centrum Crescas, Antwoordnummer 1011, 1180 VD Amstelveen.

Joods Educatief Centrum 'Crescas'
Buitenplein 65
1181 ZE Amstelveen

telefoon: 020-6402380
fax: 020-3452260

e-mail: crescas@crescas.nl
websites: www.crescas.nl
www.joodsebibliotheek.nl

